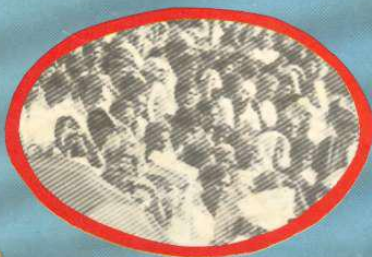

22 කලාපය
1992 ජූලි/අගෝස්තු

විද්‍යා විචාරණී

මිහි කතා ගේ
දරු පරපුර

විද්‍යා ව්‍යාප්ති

22 කලාපය

1992 ජූලි / අගෝස්තු

ඇතුළු පිටු

1	ජනසංඛ්‍යා දත්ත මූලාශ්‍ර —	03
	ආචාර්ය කේ. ඒ. පී. සිද්ධිසේන	
2	ජනසංඛ්‍යාවක ප්‍රමාණය, ව්‍යාප්තිය, වර්ධනය සහ සංයුතිය තීරණය කරණ සාධක —	07
	ආචාර්ය කේ. ඒ. පී. සිද්ධිසේන	
3	ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහන වර්ධනය සහ ව්‍යාප්තිය කෙරෙහි බලපාන සාධක —	11
	සෝමා ද සිල්වා	
4	ශ්‍රී ලංකාවේ ජනසංඛ්‍යා සංයුතීන්: වයස් සංයුතිය තුළ සිදුවන වෙනස්කම් සහ ඒවායේ ප්‍රතිඵල —	16
	ආචාර්ය ඩබ්. ඉන්ද්‍රලාල් ද සිල්වා	
5	ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරීකරණ රටා සහ ප්‍රවණතා —	25
	හොචාර්ය කුසුමා ඒ. ඉණවර්ධන	
6	ලෝක ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය සහ ව්‍යාප්තිය —	29
	ආචාර්ය ඩබ්. ඉන්ද්‍රලාල් ද සිල්වා	
7	ජනගහන වර්ධනය, පාරසරික ගැටළු සහ ප්‍රතිඵල —	37
	ආචාර්ය ඩබ්. ඉන්ද්‍රලාල් ද සිල්වා	

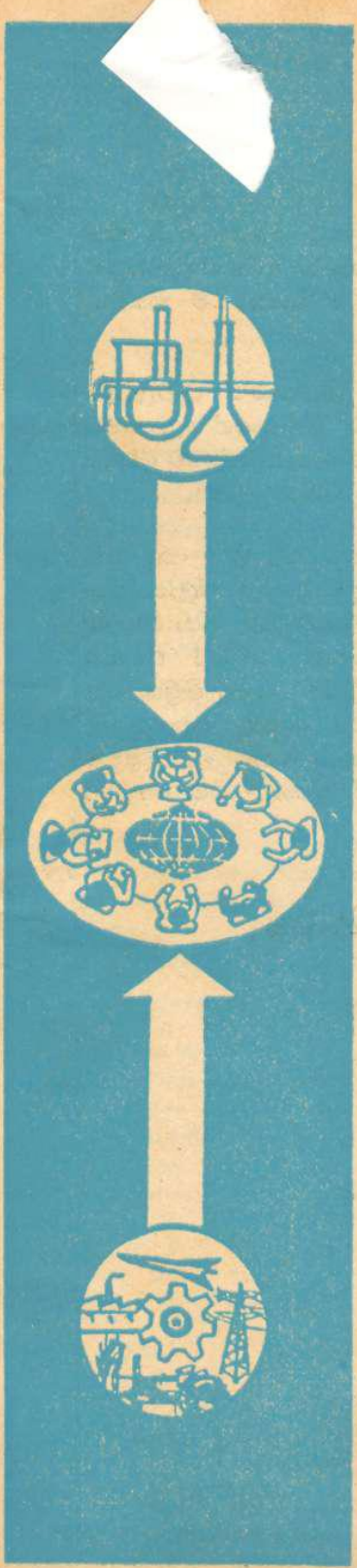
සංස්කරණය:

මිල රු. 10/-

කාන්තා නිර්මලී ලංකාතිලක
ආචාර්ය උපාලි සමරජීව

කවර නිර්මාණය: දර්ශන කරුණාතිලක
පිටුපස කවරයේ විස්තරය: කෝලික රණවක

'විද්‍යා ව්‍යාප්ති', ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාභිවර්ධන සංගමයේ
විද්‍යා ව්‍යාප්ති කමිටුවේ ප්‍රකාශණයකි.

ලෝක ජනසංඛ්‍යා වර්ධනය සහ ව්‍යාප්තිය

ප්‍රජා විද්‍යා පුහුණු හා පර්යේෂණ ජාතිකය
කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයය, කොළඹ
ආචාර්ය ඩබ්ලිව්. ඉන්ද්‍රලාල් ද සිල්වා

ලෝක ජනගහනය සමස්තයක් ලෙස සැලකූ විට එහි වර්ධනය ක්‍රමයෙන් අඩු වන මුත්, සංවර්ධිත හා සංවර්ධනය වන රට වල ජනගහන වර්ධනයෙහි කැපී පෙනෙන වෙනස් කම් දැකිය හැක.

1985-90 දක්වා කාලයේදී, සංවර්ධනය වන රටවල වාර්ෂික ජනගහන වර්ධනය 2.1% ක් වැනි ඉහළ අගයක් ගත් අතර, සංවර්ධිත රටවල එය 0.5% ක් පමණ විය.

ලෝක ජනසංඛ්‍යාවේ වර්ධනය සහ සංයුතිය

ලෝක ජනසංඛ්‍යාව සැලකිල්ලට ගත් විට එහි ශීඝ්‍ර වර්ධනය පිළිබඳ සංකල්පය ඉතා නූතන එකක් වේ. ක්‍රි. ව. 1650 දී, මිලියන 500 ක් වූ ලෝක ජන සංඛ්‍යාව ක්‍රි. ව. 1850 දී, මිලියන 1000 ක් පමණ දක්වා වර්ධනය විය. ඒ අනුව ලෝක ජන සංඛ්‍යාව දෙගුණ වීමට වර්ෂ 200 ක් ගතවිය (වගු අංක 1). එහෙත් ඉන් පසුව ලෝක ජන සංඛ්‍යාව දෙගුණ වීමට ගත වූ කාලය ශීඝ්‍රයෙන් අඩු වී ඇත. නිදසුනක් ලෙස 1930 දී ලොව විසූ ජන සංඛ්‍යාව මෙන් දෙගුණයක් වීමට වසර 44 කට පසුව ලොව වාසය කළ බව පෙනේ. 1974 දී, මිලියන 4000 ක් පමණ වූ ලෝක ජන සංඛ්‍යාව දෙගුණ වීම, වසර 2019 දී පමණ සිදුවේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

1990 දී, මිලියන 5300 ක් වූ ලෝක ජන සංඛ්‍යාව, වර්ෂ 2000 දී මිලියන 6300 ක් පමණ දක්වාද, ඉන් පසුව වර්ෂ 2025 දී එය මිලියන 8500 ක් පමණ දක්වාත්, වසර 2050 දී මිලියන 10,000 ක් දක්වාත්, වර්ධනය වේ යැයි ඇස්ත

මේන්තු කර ඇත. (සටහන අංක 1). ඉන් පසුව ලෝක ජන සංඛ්‍යාවේ වර්ධනය 22 වන සියවසේ මැද භාගය වන විට ඉතා වේ යැයි, දිගුකාලීන ජනගහන ඇස්තමේන්තු ඉදිරිපත් කරන එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය පෙන්වා දෙයි. ඒ වන විට ලෝක ජන සංඛ්‍යාව මිලියන 11,600 පමණ වනු ඇතැයිද අනුමාන කෙරෙයි.

1990 දී ලෝක ජන සංඛ්‍යාවේ වයස් සංයුතිය පරීක්ෂා කළ විට එය තවමත් ලාබාල බවක් පෙන්වුම් කරයි. මධ්‍යස්ථ වයස අවුරුදු 24 ක් වූ අතර, වයස අවුරුදු 15 ට අඩු ළමයින් සහ අවුරුදු 65 ට වැඩි වයස් ගත වූවන් සිටියේ පිළිවෙලින් 32% හා 6% පමණි. එහෙත් ඉදිරි අනාගතයේදී ලෝක ජන සංඛ්‍යාවේ මෙම වයස්ගත වූවන්ගේ ප්‍රතිශතය ශීඝ්‍රයෙන් වැඩි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. වසර 2050 දී, වයස අවු. 15 ට අඩු අයගේ ප්‍රතිශතය 21% ක් වන අතර, අවු. 65 ට වැඩි අයගේ ප්‍රතිශතය 14% ක් වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. දිගු කාලීන ප්‍රක්ෂේපණ වලට අනුව වසර 2075 වන විට මෙම කණ්ඩායම් 2 ම එකම ප්‍රතිශතයකට,